

1414

מדינת ישראל
הכנסת

ט. ב.

פרוטוקול מס' 21/ב

מישיבת ועדת החינוך והתרבות שהתקיימה
ביום ד', ת' באדר א' תשי"ז - 6.2.57
בטעם 9.15.

נוכחים:

חברי הוועדה:	ט. פרסיץ - היו"ר
	ד. חקטין
	פ. זואריץ
	ט. כפרי
	ד. צברי
	א. רוזאל-נאור
	י. רפאל
	א. תלמי

מוזמנים:

ק. כחנא - סגן סר החינוך והתרבות.
ט. אבידור - המנהל הכללי במסרד החינוך והתרבות.
י. טריד - המטנה לסנהל הכללי במסרד החינוך והתרבות.
א. קצנלנבוגן - סגן המנהל הכללי במסרד החינוך והתרבות.
י. קרן - ממלא מקום מנהל המחלקה להנחלת הלסון.
מר בן-טסון - מנהל המחלקה לתרבות תורנית במסרד החינוך והתרבות.

סדר-היום:

א. הספרות הקלוקלת.
ב. סקירה על המחלקה לתרבות תורנית.
ג. דין-וחשבון מפגיטת יוטבת-ראט עם מר זינדר.

=====

היו"ר ט. פרסיץ: פותחת את הישיבה.

ק. כחנא: תחילה עלי להקדים מלים מספר בקטר לקיומה של הספרות הקלוקלת, כי מדברי התשובה של הסדר בכנסת, אשר לראשונה בכלל לא הוזכרה, כי מדובר במסרד החינוך והתרבות, אבל כאוסון מיוחד הם לא שיפלו בכך ביתר מרץ במספרות היו.

מסוים כך אני רוצה להביא מספר ראיות לענין זה.

6.2.1957

הספרות הקלוקלת.

ק. כהנא:

אפטר להביא ראיות הן מתקופת הכנסת הטניה, כאטר העליתי אז את הענין הזה והן מהתקופה האחרונה. בהדורה מ-יח בטבט תטיחוד הופיע מאמר בכותרת ראשית בטם מטחק חופסי ופרוע בנפט הדור הצעירא המדבר בספרות פורנוגראפית.

(קורא את המאמר).

כן אני חוטב שכולנו זוכרים את הסודעות והטאלה באהעולם הזה מה אתה יודע על חמין? טאלה זו הופיע טבועות רבים בטבועון זה וכן ניתנו על כך טשובות.

מהתקופה האחרונה אפטר לציין מאמר באהארץ" מה-28 באפריל 1956 במדור אראיתי טמעתי" דובר על כך.

טבועון ארימון" מספר 4 פירסט דווקא את אותט קטעי הסרטים שהצנזורה של בתי-הקולנוע פסלה.

באותו טבוע טעעליתי את הטאלה לדיון בכנסת הופיע במאלמרחבא של יום ו' - 4.1.57 - תיאור ארוך בקטר לכך.

(קורא את המאמר).

את

לא אצטט כאן/העתון טבהטפעתי מטערימא. אולם אני אריך לציין טאני מטתומט על כך שמטרד החינוך והתרבות לא ידע על קיומו של טבועון בלתי-מפלגתי לנוער בטם מעתיד" ובגליונו 13-14 דובר על דברים אלה. אני חוטב טספרות זו מיוצגת כאן במידה מספקת ואין צורך להוכיח זאת יותר.

לדעתי, יט לחפט דרכים כיצד לבלוט את הספרות הזו, היצבי לתעלה טכך יחיי- אפטר יהיה להפטיקה לחלוטין. כמו- כן אינני יכול לתעלה מההכרח לבלוט אותה ואת התפטטותה, ובעיקר, בקרב הנוער.

מהן הדרכים לבלוט ספרות זו? ידוע לי על אחת הדרכים טנקטו בהן בארצות אחרות. קיבלתי ידיעה על ספר אחד שיצא באנגליה וכו יטנם חוקים הנהוגים בארצות אחרות בקטר לספרות זו.

כן ידוע לי על נטיון טנעטה: הנטיון איננו אוטר חדפסת ספריט כאלה, אלא אוטר את חפצתם בקרב הנוער ומגביל את התפצה בצורה ניכרת על-ידי-כך טאוטריט להציג את הספרים הללו בחלונות ראווה ובחנויות רטאים למכור ספרות כזו במקרה טחיא נדרסת בפירוט. יוצא איפוא, טזוהי דרך מתאימה אם אין רוצים להגיע לאיסור מוחלט. על-כל-טנבים שלא תהיה בכך הצפה כפי טחיא נעשית כיום. הקיוטקים מלאים ספרות זו והנוער יכול לקבל כל ספר כזה.

אני יודע טכאן מתעוררת הטאלה של דימוקראטיה. אולם אני יודע טכבתי-המרקחת אסור למכור רעל וגם זה יכול לנגוד את הדימוקראטיה. אני חוטב טספרות כזו הנה רעל לא פחות מכל רעל אחר; וכטם טאפטר לאסור הטחתת אנטיט מבחינה גופנית כך אפטר לאסור על הטחתת אנטיט מבחינה רוחנית.

היואר ט. פרטיץ:

אני מוכרחה להודות, כי כתוך עמי אני יוטבת ולא ראיתי את הספרות הזו. אמנם ידעתי שיטנה פטולת, כאטר התחיל להופיע תרומן הזעיר.

האם דברי הסר באו לאחר בדיקה מטויימת? בזמנו, כאטר היה מחסור בנייר חטבו טעל-ידי-כך טכל אחד צריך לבקט

היואר ט. פרסיץ:

רשיון לקבלת ביר יהיה בכך מטום אחד האמצעים לבלוט ספרות זו. אזי דווקא באותם הימים של חטוק הסחור פרחו הדברים הללו. חטבו סאולי צביך להעטות איזה שהוא דבר על-ידי המטטרה, אולם, האם אפשר להוציא ספר מהסחזור בלי חוק? נדמה לי, כי צריך לחוקק חוק בענין זה. לכן נשמע תחילה מהמטרד מה הם עושים בענין זה ואזי אנו יכולים להציע זאת.

מ. אבידור:

החומר הזה ידנע לנו. אולם מהצד האחר נטו לציין בסיפוק רב שלנו על שטנו יט חוט בריא. הטבועון העתיק כבר פוטט את הרגל. כל העתונים הללו יוצאים 4-5 חדשי ופוטטים את הרגל, כי אין להם קוראים. נכון הדבר שטבועון כמו החעולם הזה יט לו תפוצה גדולה, אבל לאו דווקא בקרב חנוער, אלא גם בקרב המבוגרים.

נסאלת הטאלה מה לעטור. בענין זה. האיטור אינו רק ענין של דימוקראטיה, אלא הוא עלול להפריח את התפוצה יותר מכפי שהיא כיום; ככל שבאטור, יהיה זה יותר חביב על חנוער. יט לנו חוק בקטר לספרות פורנוגראפית, יט לבדוק אותו ולראות אנלי צריך יהיה לחזקו. אנו נבחק את הדברים ונראה מה אנו יכולים להציע לכט בטטח זה.

ה. צברי:

האם יטנה איזו שהיא בדיקה על חנומה הנדפס? יטנה צנזורה לאחור החדפסח ולא לפניה וצל כך מצווה מטרד המטטרה.

מ. אבידור:

י. רפאל:

תמחתי על יחטו המטונה של המטרד לבעיה זו, כי בתטובתו של טר החינוך והתרבות בכנסת לחבר-הכנסת כחנא היה מטום עידוד קלקיטין לכל אשר נעטה בטטח זה. ואולי יט כאן מטוט פחד להכנס לכל הענין ומתוך יחס מפחיד זה הוא נתן גוטטנקה לכל הדברים הללו. מטום כך אני חוטב סאולי חווערה תצליח לעטות כאן מטחו. אולי חוועדה היא שתיוזם חוק בענין זה ולא תסמוך על אמצעים אדמיניטטראטיביים, כי למטל, חעתון 999 של המטטרה סאמנס לא היו בו דברים כאלה. אבל היו בו דברים שהיה בהם מטום הערצת הפסע והפיכת הפוטעים לגיבורים. הטוטרים חוויבו לחתום על עתון זה. לכן, לחץ מטרדי בלבד לא יטפיק כאן.

אני הייתי מציע לי וטבת-הראט טתטיל על היועצת המטפטית למטרד החינוך והתרבות, או על ועדה של יועצים מטטטיים, כמו, חיועץ המטפטי של מטרד החינוך והתרבות, של מטרד המטפטטים ומטרד הטעד לבחון את החומר מבחינה חוקית ולאחר מכן נחמה לנו רקע לדיון.

היואר ט. פרסיץ:

כאטר דוקטור אבידור אמר שחם יבדקו את הדברים הטתפקתי בכך, אלא הייתי מבקטט טחוועדה תחליט שהיא מבקטט את המטרד לחביא לה הצעות תוך טבוועיים.

מ. אבידור:

כבר אמר הטר שאין מטצב כה נורה בקרב חנוער ביחס לארצות אחרות טטט בעיה זו מהוה בעיה חמורה. לא כן מטצב אצלנו. אולם יט להתייחס לבעיה זו בזהירות רבה, כי הפרטום עלול להזיק. אני חוטב סתוך טבוועיים

ס. אבידור:

נוכל להביא בפניכם הצעות מסוימות.

ב. סקירה על המחלקה לתרבות תורנית:

מר בן-טשון:

בעבודת המחלקה יש מטוט טיפול - אמנם בזעיר אנפין - בתחומי תרבות טוניט, וכעיקר בטטח התרבות התורנית. הייתי רוצה להעמיד את הוועדה על כך שמבחינת רמת הפעולה הליטודית יש למחלקה הטכלת יטוד תורניים ורמות גבוהות יותר של הטתלמות. אטטר למנות כ-10 מקצועות בתחום התרבות התורנית בהט עוטקת המחלקה כמו: תורה טככת לחלקיה הטוניט, תורה טבעל-פה ותאטקט חרוחני טיטנו בתרבות יטראל.

לפי הגדרת הטעולות אטטר לחטוב טאני מתכוון למחוט פעולה ולא לחוג טטויים. אולט הכוונה היא לטתוט התרבות התורנית וכטידה טיט ענין וכטידה טיט בכוחה של המחלקה לעורר ענין היא חייבת לעשות זאת בכל חוג.

תפקיד המחלקה הוא קטה, כי בטטח התרבות התורנית אין אותו מתן טכר וחטועלת טבליטוד, אלא כאן יש לפנות להכרה של האדט טעליו להכיר את התרבות היחודית.

עבודת המחלקה המקיפה חלק גדול ביותר היא רטת טיעורי התורה בבתי-הכנטט. טיעורי תורה אלה ניתנים במידה פחותה יותר בקרב הארגונים הטוניט. המחלקה מטפלת בערך כ-239 כיתות של טיעורי תורה. אולט הטנה עקב ההתיקרות ובעיות תקציביות אחרות נצטרך לצמצט למעלה מ-20 כיתות. במטורת זו אני רואה אחת מתופעות היטוד שלהחוי התרבותי שלנו. כלומר, המטורת של ליטוד עממי של התורה טנחלנו מהדורות הקודמים, נדמה לי, טאין לו עוד דוגמה בקרב עמים אחרים. המחלקה רואה לעצמה תפקיד לטמור על המטורת הזו על-ידי סימון הטיעורים בצורה שהיא יכולה לעמוד בכך, על-ידי הנעת הציבור להטתתף בטיעורים אלה ועל-ידי-כך המטורת לא תטאר קבועה באותט הדפוטטט טחועברו לכאן מתקופות האחרות.

הפעולות שדרכן אנו מנטיט לעודד זאת הן: אנו מטתדלים להדריך במידת האטטר את מגידי הטיעורים. אין לראות זאת כהטתלמות רגילה למורים, כי כאן אין כל הטממנים של טיעור בבית-הטפר, אלא זה כפי שהיה בזמנים הקודמים שהחכט היה נותן את הטיעור. עתה יש לטמור על כך שהליטוד העממי לא ייטכה. ברור, כי אין זו פרנטטט היחידה של מגידי הטיעורים. יש לטים לב לכך שליד הליטוד הטוטף יש לתת טיעור בעל רמה טובה יותר ומטוכנן יותר טילווה את הטיעור הטוטף ויעורר ענין. ליד המגיד הקבוע יוזמן איט מהחוף טילווה את הטיעור הקיים בבית-הכנטט.

אנו מטתדלים לתת בטבתות במה תורנית. זהו מחזוקטל טיעורים בצורה מודרנית יותר - מיזוג של תורה ותפילה גם יחד, כי זהו נכט טיט לטמור עליו בכל דרך טחיא שלא ילך לטמיון.

בתחוט המכוגרים אנו מטפלים במיוחז בעולים. וכאן יש לחזור להנחה עליה דיברתי קודם לכן בקטר להחוי התרבותי-יהודי אצלנו. יש אצלנו מטורת של תרבות תורנית ותרבות יהודית, כי הליטוד הזה בבתי-הכנטט יצר חוי תרבותי עטיר למדי בטביל היהודי העממי. בקרב עולטים בני עדות המזרח מטורת זו היא נחלת הכל. אולט אנו רואים את תפקידנו לטמור ולא לבזבז את הרצון הטוב לעטוק בתרבות יהודית טיטנו אצל העולים החדטים מבני עדות המזרח. מאחר ויטנם כאן טני דברים העלולים לטתור זה את זה: מצד אחד - יטנה מטורת של תרבות יהודית טבגללה יטנה נהיה לטיעורים חללה, ואנו עומדים על כך בכל התכניות טאנו מטינים בטביל העולים החדטים; ומן הצד האחר -

6.2.1957

סקירה על המחלקה לתרבות תורנית.

י. בן-שטרן:

הם רוצים להזדהות עם האווירה התרבותית של היטוב הוותיק. וכאן אינני מדבר על התוכן, אלא על סיבה של האווירה התרבותית? טבעי הוא הדבר שהעולה החדש מרגיש עצמו נחות בטיעורי לימוד רגילים לעומת צורות הלימוד הנראות לפעמים כחדשות יותר אם מטמשים באמצעים מודרניים יותר כגון דברים שבכתב הסוכנים לצרכי הטיעור, או אמצעים אור-קוליים. אזי מרגיש העולה החדש שבלימוד תורה רגיל הוא נסאר בדמה פחותה מזו של היטוב הוותיק. אני אומר דברים אלה, כי נדמה לי שעלינו לדאוג לכך שהלימוד התורני בסביל העולים החדשים יסאר בו אותו התוכן. אולם יש להסתדל לצקת אותו בדפוסים שיסכנעו את העולה הרוצה לקבל את הווי חיו של הנוער ביטוב הוותיק. כן נחוץ שבדרך לימוד זו ימצא הנוער את הקטר לצורות התרבותיות המקובלות.

אנו פועלים ליד טיעורי הלימוד של בתי-הכנסת ונותנים טיעורי הסתלמות לטורים. כן אנו טנטים ללכת בסתי דרכים יותר מכוונות שיש להן מגמה מוגדרת ותוכן מוגדר בטיעורים למבוגרים. גם בתחום הטצוטצם הזה נראה לנו שאפשר לגוון.

אנו מקיימים מסגרת לתקופות ביניים לאותם האנשים שהם בין גיל הנוער לבין הגיל הטבוגר שהם בין 19 שנה לבין 30 שנה הנטצאים ביטובי עולים נהם מטמשים גרעין ליטוב של סחר. כאן אנו נותנים את תקופת בית שני ותולדות התרבות בתקופה זו ומצוות של בין אדם לחברו, תורה ופרשת מועלים. הזטנו גם טיעורים בכתב טידריתו את המורה בביצוע התכנית. כן אנו עוסקים בהטחת האמצעים האור-קוליים, כגון, נוסאים בצורת סרטונים היכולים ללוות את הטיעור באמצעי מוטך את העין ולא רק את האוזן.

לימוד

ביטובי עולים יש לנו צורת/נוספת של שבתות לימוד בענין זה הסתמטנו בבחורי יטיבה סנסלחו לסכת למקום מסויים והם מקיימים עם תכנית עם המבוגרים והנוער המבוגר. אנו מסתדלים שהדבר יהיה מוגדר לנוסא מסויים. אמנם כאן לא הגענו למערכת טיעורים בכתב, אלא אנו מדריכים אותם על-ידי-כך סאנו מקיימים פגיסת של היוצאים ליטובי עולים עם מורים מנוסים המדריכים אותם ביחס לתקופה הנלמדת. מהפגיסה הזו טבין המלמד לבין העולה צומחת ברכה לסניהם יותר מאטר ללימוד עצמו, כי הדבר ניתן סלא בצורה מסעממת אלא באופן חי מפני סכאן נפגטים עם אלה סצריכים להיות האינטליגנציה של ישראל הסניה.

בתי-המדרס למבוגרים פועלים ב-27 יטובים ובתי-המדרס לצעירים - ב-14 יטובים. הדברים מופיעים בתקציב בטעיף 319. סעיף זה הוכנס רק לפני סנתיים ואנו מסתדלים גם במסגרת הטצוטצמת הזו לסמור על גודלו ובמידת האפשר גם להגדילו על סטבון סעיפים אחרים. בית-המדרס למבוגרים מקיף 470 איט ובית-המדרס לצעירים - 310 איט. בטיעורי התורה מסתתפים 4000 מגידי טיעורים. החלוקה בתוכם היא 212 כיתות אטר 143 מהן ביטובי עולים - ה היה בטנה טעברה. הטנה יטנן 239 כיתות אטר מהן 159 ביטובי עולים.

ביטוב הוותיק סונה תפקידנו מזה טביטובי עולים. אולם טרם סאמטור מספרים אני רוצה לעמוד על הפעילות התרבותית שהיא באופן יחסי מספקת ולמעלה ומאצעה הטצוטצמים של המחלקה שהיא יכולה לספק. אולם, אילו רצינו לפעול מבחינת הכמות, הרי הדבר הזה היה מתנקס באותו תחום שהוא חיוני יותר ביטובי עולים. יטנן כאן סתי מגמות: לסמט קנה מידה ביחס לרמת הפעולה התרבותית ביטוב הוותיק. כאן יש להכחין בין רמה תרבותית לבין דברים שהם בגדר הווי. מסום כך המטרה האחת היא לתת את הרמה התרבותית הטובה מבחינת התכנית וסלא תהיה מקריות בתכנית מבחינת המרצה והמלמד והאדם העוסק בכך לא יעסה זאת מבחינת יציאת ידי חובה מבלי טיהיה מוסחה לכך.

6.2.1957

סקירה על המחלקה לתרבות תורנית.

י. בן-טטון:

המגמה הסנייה היא לנסות ולקרב את היטוב
סאיננו מבאי בית-הענסת לתרבות היהודית, כי הוא איננו בא ללימוד
סיעורי התורה מפני שהוא איבד מבחינה תרבותית את המסורת של ההווי
היום-יומי. לפעמים אנו מנסים לקיים תכניות בסיתוף עם העיריות ודבר
זה מקל עלינו מבחינה מסוימת לגבי התקציב וזה גם נותן לתכנית מסקל
יתר בתוך המקום עצמו ומקטר אותנו עם הציבור העירוני. על-כן רצוי
ספעולת המחלקה תעסה בסיתוף עם העיריות. כיום אנו נמצאים בקטר עם
16 עיריות. אולם בעיקר אנו פונים למקומות המרוחקים כמו, באר-סבע
ובצפון - עכו|סקומות אחרים.

מחוץ ליטוב העירוני פועלת המחלקה גם בהתיסבות
העובדת ומסרתת כ-23 יטובים ותיקים. כאן דומה העבודה לזו טאנו עוסים
ביטוב הוותיק, כי כסני המקרים גם יחד אנו מסתדלים ומנסים לתת
כיוון נכון ורמת לימודים טובה. כן יכולת ההתיסבות לאפטר לאנסים
לימוד מרוכז. לכן אנו מקיימים 3 סמינרים ארציים בהם מסתתפים בני
ההתיסבות המוקדטים ללימודים בתחום התנאך והאגדה. בקיץ נעסה הדכר
בצורה טובה, כי האנסים מסתמטים בימי החופסה טלהם ופונים לצורה
לימודים שחציו מוקדט ללימודים וחציו למנוחה. בספר התקציב יטנם
3 סעיפים המדברים בכך: אולפנים וסמינרים - סעיף 304, מוסד
להסתלמות - 305, וההתיסבות העובדת. מספר המסתתפים בטך-הכל הוא
1445 איט.

ניסינו מספר פעמים להקים מוסד להסתלמות
ממוסכת סאין מתן טכרו בצידו. התחלנו בכך בירוסלים מאחר זיט כאן מוסדות
קבע שונים. הצלחנו הסנה להקים קורס למקרא תלת-טנתי ולומדים בו
3 סעות במרוכז כל טבוע. כן יטנם סמינרים מרוכזים בחופסת הקיץ, אטר
מסתתפים בו מורים מנוסים ובקיימים ורמת הלימודים בהם היא טובה.

הלימודים מתחלקים ל-3 סעיפים עיקריים:
מבואות למדע המקרא, מנוא לארכיאולוגיה מקראית ולימוד הספרים עצמם.
כיום הם לומדים את ספר אתהיליטא. לימודים אלה מתקיימים בנתניה
וברחובות. בנתניה חגענו לידי הרחבת רסילת המסתתפים זאנו עוסקים עתה
בהקמת קורס מקביל לתורה טבעל-פה כדי טאפטר יהיה לתת ללימוד אופי
מגובס יותר. דבר זה איננו קל, כי אין מתן הסכר מובטח כאן.

כאטר אני מדבר על הנוער אני מתכוון לאותו
הנוער סעזב כבר את בית-הספר ועדיין לא עבר לחיים מבוגרים מסם. יט
לנו כ-60 חוגי לימוד לנוער בהם לומדים כ-2000 בני נוער. כאן יט לנו
סני טיפוסים למרכזי נוער. האחד המתקיים בעיקר בערים הגדולות ורנצה
לתת אכסניה תרבותית בעלת רסח טובה לנוער הלומד. אופי התכניות הוא
בעיקר בתחום המחטבתי תורני. לדוגמה: חוג כזה בתל-אביב תכניתו
בעונה הקודמת היתה טעמי המצוות. המרצים לקוחים מ-3 חוגים: יטנם
מרצים אוניברסיטאיים המורים בתרבות היהודית, יטנם כאלה מביין הרבנים
חצעירים כמו, הרב בר-טאול, הרב של רחובות, זיטנם מורים ותיקים
במוסדות סמינריוניים ותיכוניים. אחד הכוחות החטובים אצלנו היא הגברת
נחמה ליבוביץ, פרופסור אורבך, הרב אונטרמן, דוקטור ברט, או חברים
בקיבוצים כמו, מר גולדמן.

הטיפוס חסני של מרכז תורני לנוער הוא ביטובי
עולים. התחלנו ביד הרמכאם ובבית-עוזיאל ליד רמלה. יטובי עולים אלה
טונים מבחינת האוכלוסיה מיטוב רגיל, כי הם באים מתנאים אחרים
בהתיסבות. טט פיתחנו מסגרת לימודית להסכלה יהודית. והקדטנו פחות
זמן לצד המחטבתי. יט לנו 5 מרכזים כאלה כיום והיינו רוצים להוסיף
עליהם כסנה זו, בעיקר, ביטובי עולים.

אטר לבעיית הנוער - לדעת, הנוער היא הבעיה
הגדולה ביותר. מבחינה טתודית כל פעולת המחלקה, כי כאן אין אותה
מסורת עליה דיברנו קודם לכן המתקיימת בבתי-הכנסת. אפילו לגבי הנוער

1957.2.6

סקירה על המחלקה לתרבות תורנית

י. בן-סטון:

הבא לבתי-הכנסת אין הוא רואה בכך אכסניה תרבותית. הוא לבית-הכנסת להתפלל ואיננו ממשיך ממ, כי אין הוא רואה כאן את ההוי התרבותי, ובעיקר, אם הלימוד עצמו יהיה בו מטוס המסך של הלימוד בבית-הספר, הרי הוא יתקל בהתנגדות נפשית שבעית מפני שילד סעזב את בית-הספר אינו רוצה בהמסכו. לכן אם אנו רוצים להקים אכסניה לנוער, לדעתנו, היא צריכה להיות בסטח תהסקפת-לימודי, כיון שגיל הנוער הוא כזה שיש לו לבטים מסלו. כאטר אמרתי לכם שצעירי היטיבות מלמדים, הם מלמדים בעיקר, את הדינים שבין אדם לחברו; כי את האדם הצעיר מעניין האספקט החברתי. מטוס כך אנו חושבים, כי המרכז התורני צריך להיות את המסגרת התרבותית ואנו מנסים להקים מרכז מזה בעזתה, עיירת עולים.

ואם אמרתי, כי הנוער ההולך לבית-הכנסת אינו רואה בכך מרכז תרבותי, הרי כדי ליצור טוב אחדות זו יש להביא את בית-הכנסת למרכז התורני. המדריך אצלנו התרבותי-לימודי צריך להיות בעל מטען הסכלתי שיוכל לתת לנוער את הצד התרבותי. אני חושב שיטבן עוד דרכים להפונת הנוער להוי תרבותי, אבל יש ליצור לו את הענין הרוחני בכך, אם מי אני יודע שאין זה פטוט כל-כך. דברים אלה מופיעים בסעיף 302.

הסקטור המטותף לנו ולמטרד הדתות הוא המכוון לטירה דתית. זהו בית-הספר לחזנות שהוקם בתל-אביב אסלע. התכנית להקים בית-ספר לחזנות בירושלים היא כסלב ביצוע וקויימו כבר בחינות. הנהל בית-הספר בתל-אביב הוא מר רביץ. אולם אין זו פעולתו היחידה של המכוון, אלא הוא עוסק גם בפירוטום טיעורים בכתב בטעמי המקרא וכן הסתלמות בעל-פה למורים העוסקים בטירה דתית וכן באיסוף לחני תפילה של עדות טובות.

י. רפאל:

בראט ובראטונה אני רוצה להעיר שמראסית קיומת של המחלקה הזו, הרי היא מבחינת תקציבה במסגרת הפעולות הכלליות מקופחת מאד. אמנה חל שינוי מסויים בתקופת הטר דינור. אבל מאז התקציב עומד על מקומו.

אטר לטטחי הפעולה ולצרכיה של המחלקה - אני חושב שהתקציב מצומצם מאד. והמטרד דחק לתוך התקציב המצומצם הזה את כל ההקצבות הניתנות לעניני ספרות ודת. למטל, מפעל הקונקורדנציה, הרי אם יש סעיף מיוחד בתקציב המטרד המוקדט לתמיכה במפעלי ספרות דומים ואינו נכלל בתקציב הכללי של מפעלי התרבות, הוא הדין גם לגבי תקציבה של מחלקה זו ויש על תקציבה של מחלקה זו ללא לעטות דבריה מבחינת יציאת יצי חזובה כלפי התקציב, כי מצרפים אליה דברים שלמעטה נועדו למטרות אחרות. אני חושב שהדבר הזה טעון תיקון.

הערת הטניה נוגעת למחלקה הזו, מינהל ההסברה ואפילו המחלקה להנחלת הלסון. אינני חושב שבתקציבים אלה אפשר לעטות את כל אטר אנו רוצים, כי התקציבים מצומצמים ואנו עומדים אולי בפני קיצוצים. לכן אני חושט להגיד טאולי עיקר העומס יפול על התקציבים הללו. מטוס כך צריכה כאן להיות הבחנה במה אנו מתרכזים לדעת, יש להתרכז בסטח העליה החזטה, כי הפעולות הנעטות ביטוב הוותיק הן בבחינת סותרות בעליה החזטה. אינני מתכוון כאן דווקא ליסובי עולים התיטבותיים, אלא יש לדאוג גם למעברות ולעיירות. אם לא נעטה זאת באמצעות הציבורות הללו לא יהיה לסקוטות אלה דואג. למטל, טיעוריה התורה בעיר יתקיימו כל עוד יהיה מיטהו טירצה ללמוד תורה. אבל ביסובי עולים, אנו התומכים היחידים בכך. אני אפילו לא הייתי דואג לקיבוצים, כי יש להם תקציב מיוחד לתרבות. אבל בריכוזי עולים עלינו לעטות זאת, ואם נרכז את כל מאמצינו בסטח העליה, תהיה גם הצדקה לכך.

6.2.1957

הדיון על סקדת המחלקה לתרבות תורנית.

ט. כפרי:

אני חושבת שגיטתו של חבר-הכנסת רפאל מוצדקת ביסודה, מי ההתייחסות הציבורית יכולה להסתדר ללא כל עזרה כספית ואת רוב רובו של התקציב יש להפנות לפעולה בקרב העולים.

אולם רציתי לשאול, מהו הקטר מין הסעיף התרבות תורנית במסגרת החינוך והתרבות לבין הסעיף התרבות תורנית במסגרת הדתות? כן הדבר לגבי סעיף של הווי דתי, או מפעלי ספרות ומחקר תורניים, הענקות לעילויים, ישיבות חדשות, תמיכה בישיבות. ישנם כאן שמות מנותפים הנזכרים בסני המטרדים - מה הקטר ביניהם?

האם ישנה פעולה שיטתית בקרב הנוער הדתי? ישנו כאן סעיף של מועדוני נוער - האם הוא מכווון גם ליטובי עולים, ומה פעולת המחלקה לגבי יטובים אלה? האם אין בכל העניינים הללו כפילות?

ג. דין-רוחבון מגישת היושבת-ראש עם מר זינדר:

היואר ט. פרטיץ:

נפגשתי עם מר זינדר והוא מסר לי את הדברים הבאים: אטר לתקציב - לאמיתו של דבר כאילו גדל התקציב ב-500,000 ל"א. התקציב בשנה שעברה היה 1,500,000 ל"א והשנה 2,060,000 ל"א. תוספת היוקר בתקציבים אלה מחווה 75,000 ל"א. הכספים מוקדטים לפעולות.

מהן הפעולות? כזמור לכם מהדין-רוחבון בשנה שעברה הוזמן לכאן מומחה מה-בי. בי. טי שמסר סקירה. סקירת הבי יים הועברה אלינו בשנה שעברה. אולם את הסקירה הסופית לא ראינו. כבר בסטאדיה ההיא נמטר לנו מאנטי הקול ישראל שהם יתקנו דברים יפים כתוצאה מהסקירה הזו. כן ישנם דברים שאינם ניתנים כלל להגשמה במציאותנו מבחינת הרכב התכניות. בדרך כלל הם קיבלו את רוב החצעות האדמיניסטרטיביות שהוצעו להם. למשל, הם הפסידו בהנהלת המחלקות והדבר היה לברכה. קודם לכן הכל היה מרוכז ביד אחת. כן הם קבעו מדור מיוחד למוסיקה. הם גם הפרידו בהנהלת המחלקות בין התכניות הפופולאריות לבין התכניות המהוות את הצד תרבותי-רוחני. גם במדור למוסיקה הם חילקו את האדמיניסטרציה.

דבר חשוב מאד שעליו העיר המומחה הוא ענין דרגת המסכורת של העובדים. אי-אפשר היה להכניס את האמנים, הסופרים והאנשים המופיעים כאן לאותו סיבון רגיל של עובדי המדינה. ברדיו התקטו רכות בכך ולא מצאו את הדרך כיצד להגשים זאת עד אשר העיר להם המומחה על כמה אפשרויות. לאחר מכן נמצאה הדרך לסבצם בצורה אחרת ונציבות המנגנון הסכימה לכך. דבר זה שיפר את מצב העובדים שראו עצמם מקומחים. אולם אינני מבינה את האיום של סכיתה שאנו קוראים עליו היום בעתון. כן הם העבירו למדור מיוחד את ענין הקריינות. הם אומרים, כי יש והקול נקלט יפה, אבל יש עוד לעשות לטיפול רמת השכלתם של הקריינים. הם אמנם לא הגיעו לטלמות, אבל יש שיפור, והם מוכנים לספר ולטפור.

במסך השנה נעשה סקר של מאזינים ונקבע, כי המאזינים הם בגיל 40 - 35 שנה. דבר זה נובע משום שהתכניות לא היו מכוונות לנוער. לכן הכניסו השנה מספר תכניות נוספות כמו: שלושה בסירה אחת, או בקצה המזלג. הם אומרים שתכניות אלו נותנו כבר אותותיהן, כי הן ניתנות בצורה בידורית. כן מכניסים יותר השכלה לעם מבפי טזה נעשה עד כה. הם אומרים שהם הכניסו תכנית נוספת של רפורטז'ה אמנותית-תרבותית-בידורית מהמקומות עצמם. הם שולחים אנשים לקיבוצים ולמוטבים ומסדרים מסם כמו, התכנית מכפר ויתקין, מבית-טאן או נתניה.

6.2.1957

ד"ר-דחטבון מפגישת סינכט-

לאס עם מר זיגור.

היו"ר ס. פרסיץ:

רפורטז'ות אלה נקלטות בצמאון על-ידי הציבור ומתקבלים מכתבי טבח ברדיו על תכנית זו.

נוסף לכך הם הכניסו מלוד סינכט למוס'קה ישראלית בהנהלת ברת'יני. כן נעשו שינויים רבים בתזמורת, היא הורחבה ועתה היא הועמדה על מספר פחות או יותר מתאים לתזמורת כזו. הם סוקרים על תרחבתה ורוצים להעמידה לפחות על 45 איס המהורים בעצם מחצית של תזמורת סימפונית מקובלת. פירוס הדבר סמכ'ינת הצינול הורחב מספר תכלים ויש להוציא עליה 4,000,000 לאי תוך 4 שנים. מובן מאליו, כי בתנאים האלה נכנסת תכנית זו למקור.

דבר אסר איפסר שיפור נוסף בתנאים הרעים הללו ויסנה הערכה מסויימת לכך תוא שהם איחדו סירותים קטנים של אקול ציון לגולה עם אקול ישראל. דבר זה לא נתן חסכון בתקציב אקול ישראל, אלא חסכון קטן בתקציבה של הסוכנות היהודית. אין כל ספק שעל-ידי איחוד התכניות הללו אפשר לחסוך לפחות 100,000 - 75,000 לאי ולהרחיב את פעולת אקול ישראל ב-250,000 לאי. ברור מדבר זה אינו ניתן בידי אקול ישראל. אבל חס' יאיה לחץ מטעם תכנית בעניינים אלה, הרי במצבנו אנו יש תקווה שהדבר הזה יתקבל.

אסר לאיחוד אקול ישראל ואגלי צה"ל - אומרים אנטי הצבא, כי הם מוציאים טכום קטן לאגלי צה"ל, כי כל הסירותים נעשים על-ידי אנטי צבא ותכניתם היא יותר תכנית בידור ואין בידי אקול ישראל לתיתה בתקציבם חנוכ'י. כל עוד לא תהיה תרחבה בתקציב אקול ישראל הם יסאירו את אגלי צה"ל ולא ידברו על כך. אבל אם יסנה אפשרות להחיס את איחוד אקול ישראל עם אקול ציון לגולה היה זה דבר רצוי.

כן חס ביקטו לחדג'יס, כי בימי מבצע סיני עבדו אנטי אקול ישראל 24 שעות מבלי לקבל כל תוספת. הם אינם דורסים כל פרס, אלא רק קובעים את הדבר, כי זה מוכיח על חמוראל סטרר סם.

י. רפאלן זה עדיין לא יטב את הספקות.

היו"ר ס. פרסיץ: אסר לביקור באוניברסיטה - נענה להם, כי אנו קיבלנו את הזמנתם לתסומת לבנו ונודיעם על המועד המתאים לנו.